

«Ինտերանկ» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

**2024թ. Հունիսի 30-ին ավարտված
ժամանակաշրջանի համար**

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	4
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	8

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
30 Հունիս, 2024

ԻՆՇՎՈՐԱՆԿ ՓԲԸ ք. Երևան Թումանյան 17
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024- 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ Տոկոսային ծախս	15,524,802 (5,741,979)	30,548,417 (10,909,456)	12,175,498 (4,452,478)	23,502,070 (8,691,697)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	9,782,823	19,638,961	7,723,020	14,810,373
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	2,707,674	5,309,912	2,410,518	4,778,503
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(1,276,597)	(2,520,254)	(980,632)	(1,903,137)
Միջևորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գուտ եկամուտ	1,431,077	2,789,658	1,429,886	2,875,366
Չուտ (վնաս)/օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	1,385	1,385	(70,778)	(89,446)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	2,538,751	4,184,361	1,527,677	4,040,028
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	35,252	88,845	3,504	310,204
Գործառնական եկամուտ	13,789,288	26,703,210	10,613,309	21,946,525
Ֆինանսական գործիքների (արժեզրկումից գուտ կորուստներ)/արժեզրկման գուտ վերականգնում	(176,503)	(303,220)	24,576	169,798
Գործառնական եկամտան արժեզրկումից հետո	13,612,785	26,399,990	10,637,886	22,116,323
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(2,329,923)	(4,530,926)	(2,077,489)	(4,011,389)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(1,503,411)	(2,932,220)	(1,274,240)	(2,493,108)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	9,779,451	18,936,844	7,286,157	15,611,826
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,802,446)	(3,474,721)	(1,229,983)	(2,772,416)
Շահույթ տարվա համար	7,977,005	15,462,123	6,056,174	12,839,410
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) առանց շահութահարկի				
<i>Հուլիսամեկը, որտեղ վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>				
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.				
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	60,987	250,664	146,588	205,476
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	-	-
Ընդամենը հուլիսամեկը, որտեղ վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	60,987	250,664	146,588	205,476
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) առանց շահութահարկի	60,987	250,664	146,588	205,476
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	8,037,992	15,712,787	6,202,762	13,044,886

 Հայկ Ռսկանյան
 Գործադիր տնօրեն
 Միջազգային Բանկային Սահմանափակ ՍՊԸ
 Գլխավոր ԻնժեՆերական

 Հանրապետություն Հայաստան
 Republic of Armenia
 INECOBANK
 02518512

Հաշվետվությունների վավերացման ամսաթիվ

15.07.2024թ.

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,195,409	62,862,898
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,385	
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	33,720,600	29,521,172
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,253,658	534,704
Ներդրումային արժեթղթեր		
- Բանկի կողմից պահվող	92,749,384	121,543,425
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	46,166,055	11,213,119
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	368,710,128	336,897,912
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	14,070,622	14,137,997
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	2,378,684	2,420,279
Այլ ակտիվներ	13,491,951	12,317,052
Ընդամենը ակտիվներ	655,737,876	591,448,558
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,618,490	5,143,275
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,092,200	9,653,902
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	427,307,985	407,348,572
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17,659,307	12,471,310
Այլ փոխառու միջոցներ	49,951,977	43,388,885
Ստորադաս փոխառություններ	7,913,057	6,285,253
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	3,099,526	4,376,994
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	1,398,205	915,828
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,705,851	2,731,024
Այլ պարտավորություններ	6,680,119	6,534,863
Ընդամենը պարտավորություններ	565,426,717	498,849,906
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		
Բաժնետիրական կապիտալ	40,091,531	19,545,758
Էմիսիոն եկամուտ	7,753,923	7,753,923
Գլխավոր պահուստ	6,100,000	3,500,000
Շենքերի վերազնահատման պահուստ	4,184,515	4,220,851
Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ	289,896	39,232
Զբաղիված շահույթ	31,891,294	57,538,888
Ընդամենը սեփական կապիտալ	90,311,159	92,598,652
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	655,737,876	591,448,558

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	30,358,980	23,296,565
Վճարված տոկոսներ	(9,752,654)	(7,183,608)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,315,604	4,762,938
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,520,254)	(1,903,137)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	-	(74,566)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	3,917,995	4,171,216
Այլ մուտքեր գործառնական գործունեությունից	88,845	295,306
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական և անձնակազմի գծով ծախսեր	(6,582,467)	(5,658,645)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(711,952)	2,823,960
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(3,742,703)	1,129,739
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(27,051,146)	(25,215,061)
Այլ ակտիվներ	(545,538)	(1,500,792)
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,523,278	(4,669,751)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	32,411,341	15,225,489
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,562,138	(2,575,459)
Այլ պարտավորություններ	175,059	(2,409,632)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	33,446,526	514,563
Վճարված շահութահարկ	(5,281,887)	(4,976,697)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	28,164,639	(4,462,134)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(545,734)	(454,400)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	-	14,897
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում/մարում	(3,674,622)	(3,060,469)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(4,220,356)	(3,499,973)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վճարված շահաբաժիններ	(18,000,297)	(13,000,001)
Բանկի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր	8,012,952	238,988
Այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	4,774,070	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարումներ	(479,362)	(619,381)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(5,692,637)	(13,380,395)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	18,251,646	(21,342,501)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,089,370	(1,352,007)
Արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունների ազդեցությունը	(11,659)	(3,995)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	62,866,053	101,304,686
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	83,195,410	78,606,183

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահա- տումից ան	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	4,220,851	39,232	57,538,888	92,598,652
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	15,462,123	15,462,123
Այլ համապարփակ եկամուտ							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
– իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	250,664	-	250,664
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	250,664	-	250,664
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	250,664	15,462,123	15,712,787
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Բաժնետիրական կապիտալի համալրում չբաշխված շահույթի հաշվին	20,545,773	-	-	-	-	(20,545,773)	-
Գլխավոր պահուստի համալրում չբաշխված շահույթի հաշվին	-	-	2,600,000	-	-	(2,600,000)	-
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	(18,000,280)	(18,000,280)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում	20,545,773	-	2,600,000	-	-	(41,146,053)	(18,000,280)
Տեղափոխում վերագնահատումից անից չբաշխված շահույթ	-	-	-	(36,336)	-	36,336	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2024թ.	40,091,531	7,753,923	6,100,000	4,184,515	289,896	31,891,294	90,311,159

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնահա- տումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	1,687,386	(244,204)	44,150,193	76,393,056
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	12,839,410	12,839,410
Այլ համապարփակ եկամուտ							
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ							
– իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	-	205,476	-	205,476
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	205,476	-	205,476
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	205,476	12,839,410	13,044,886
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում							
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	(13,000,001)	(13,000,001)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում	-	-	-	-	-	(13,000,001)	(13,000,001)
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից յբաշխված շահույթ	-	-	-	(12,620)	-	12,620	-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2023թ.	19,545,758	7,753,923	3,500,000	1,674,766	(38,728)	44,002,222	76,437,941

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ինելոքանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 1996թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0001, Թումանյան փ. 17:

Բանկն ունի 25 մասնաճյուղ (2023թ-ին՝ 25 մասնաճյուղ) և գլխամասային գրասենյակ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են Ավետիս Բալոյանը (39.98%) և Կարեն Սաֆարյանը (34.58%):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ է զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2020թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի և Հայաստանի միջև բռնկվեց զինված հակամարտություն Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվեցին սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրեց անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և հողի ու շենքերի, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 388.16 դրամ և 404.79 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և համապատասխանաբար 415.72 դրամ և 447.90 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն սպազա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4(ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ սպազայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն – Ծանոթագրություն 27(գ):
- չափանիշների սահմանում՝ որոշելու համար ֆինանսական ակտիվների դուրսգրման սահմանաչափը, որից հետո վերականգնումներ չեն ակնկալվում:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում ամկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար – Ծանոթագրություն 27(գ),
- հողի և շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 17:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի փոփոխություններ

Կառուցվող շենքերի վերագնահատում

Բանկը վերանայել է հիմնական միջոցների իր հաշվառման մեթոդը սկզբնական ճանաչումից հետո հիմնական միջոցների որոշակի դասերի չափման տեսանկյունից: Բանկը նախկինում չափում էր կառուցվող շենքերը՝ օգտագործելով սկզբնական արժեքի մոդելը: 2024թ. մարտի 31-ին Բանկը որոշեց փոխել «Հող և շենքեր» դասում ներառված կառուցվող շենքերի հաշվառման մեթոդը, քանի որ գտնում է, որ արժեքի վերագնահատման մոդելն ավելի արդիական տեղեկատվություն է տրամադրում իր ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին՝ առավել համապատասխանելով իր մրցակիցների կողմից կիրառվող մոտեցումներին: Բացի այդ, գնահատման հասանելի մեթոդներն ապահովում են շենքի իրական արժեքի արժանահավատ գնահատում: Բանկը վերագնահատման մոդելը կիրառել է առաջընթաց:

Սկզբնական ճանաչումից հետո կառուցվող շենքերը չափվում են իրական արժեքով վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ, մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 17-ում:

Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և ստանդարտների մեկնաբանություններ

Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2023թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

Տեղեկատվություն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ

Բանկը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումը» (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ) 2023թ. հունվարի 1-ից: Թեև փոփոխությունները չեն հանգեցրել որևէ փոփոխության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում, դրանք ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության վրա:

Փոփոխությունները պահանջում են բացահայտել հաշվապահական հաշվառման «էական», այլ ոչ «նյութական» մասերը: Փոփոխությունները ներառում են նաև ուղեցույց հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտման հետ կապված էականության հասկացության կիրառման վերաբերյալ՝ օգնելով կազմակերպություններին տրամադրել կազմակերպությանը հատուկ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն, որն անհրաժեշտ է օգտագործողներին ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված այլ տեղեկատվությունը հասկանալու համար:

Ղեկավարությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և թարմացրել է Ծանոթագրություն 4-ում՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր» (2022թ-ին՝ «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր») բացահայտված որոշակի տեղեկատվությունը՝ փոփոխություններին համապատասխան:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց հետ կապված որոշում է կայացվել իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկը և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոտրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի մասով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող տոկոսադրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4(գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները և վաճառքների գծով միջնորդավճարները, ճանաչվում է համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրման, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս: Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը

դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված

արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկն իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում՝ վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական

պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27(գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27(գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ*` որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ*` որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք` պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*` որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը` հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27(գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27(գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանաչման ժամանակ: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապահանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Դա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չսփվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսփվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չսփվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(i)), որոնք սկզբնապես չսփվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չսփվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(i)), որոնք սկզբնապես չսփվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսփվող պարտքային արժեթղթերը (տես՝ Ծանոթագրություն 4(ե)(i) և

– բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4(ե)(iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքեր: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ի) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքների փոփոխություններից: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Եթե հողատարածքի և շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 50 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 7 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 9 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- այլ 5-ից 7 տարի

(լ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահարածիններ

Ծահարածիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահարածիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի

(ի) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(ծ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Ընթացիկ հարկի վճարման ենթակա կամ ստացվելիք գումարն իրենից ներկայացնում է հարկի վճարման կամ ստացման ենթակա ակնկալվող գումարի լավագույն գնահատականը, որն արտացոլում է շահութահարկի հետ կապված անորոշությունը, եթե այդպիսին կա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք գործարքի պահին ո՛չ ազդում են հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա և ո՛չ առաջացնում են հավասար հարկվող կամ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(կ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(հ) Գեռևա չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների և փոփոխությունների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1- փոփոխություններ)
- Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխություններ)
- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,287,671	24,111,717	9,754,195	18,657,235
Ներդրումային արժեթղթեր	2,791,932	5,475,133	2,041,342	4,003,968
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	415,190	910,163	317,793	755,765
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	19,634	39,878	61,821	84,422
Այլ	10,375	11,526	347	680
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	15,524,802	30,548,417	12,175,498	23,502,070
Տոկոսային ծախս				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,815,686	7,259,595	2,983,489	5,582,569
Այլ փոխառություններ	924,543	1,817,419	959,780	1,900,015
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	527,540	898,085	141,846	447,196
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	212,012	416,904	126,491	254,690
Ստորադաս փոխառություններ	176,933	329,986	146,896	294,241
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	79,599	153,907	75,776	146,162
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	5,666	33,560	18,200	66,824
Ընդամենը տոկոսային ծախս	5,741,979	10,909,456	4,452,478	8,691,697
Չուտ տոկոսային եկամուտ	9,782,823	19,638,961	7,723,020	14,810,373

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,869,374	3,614,823	1,601,273	2,941,491
Դրամական փոխանցումներ	296,283	608,785	300,287	563,023
Հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	250,402	448,504	243,307	732,788
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	107,769	202,525	74,168	128,421
Դրամական միջոցների կանխիկացում	85,266	159,685	97,727	234,454
Այլ	98,580	275,590	93,756	178,326
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	2,707,674	5,309,912	2,410,518	4,778,503
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	913,889	1,812,221	736,248	1,379,784
Հաշիվների սպասարկման ծառայության վճար	52,094	99,877	50,048	95,916
Այլ	310,614	608,156	194,336	427,437
Ընդամենը միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	1,276,597	2,520,254	980,632	1,903,137
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	1,431,077	2,789,658	1,429,886	2,875,366

Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչումը ՖՀՄՄ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ	<p>Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման և սպասարկման վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Գործարքների վճարները, ներառյալ դրամական փոխանցումների և գործարքների մշակման վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս կամ ծառայությունը մատուցելիս:</p>	<p>Հաշիվների վարումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց:</p> <p>Գործարքների և գործարքների մշակման վճարները ճանաչվում են ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս կամ ծառայությունը մատուցելիս:</p>

7 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ արտարժույթի առք ու վանառքի գործառնություններից	2,774,424	4,450,727	1,606,548	4,171,216
Չուտ կորուստ արտարժույթի վերագնահատումից	(235,673)	(266,366)	(78,871)	(131,188)
	2,538,751	4,184,361	1,527,677	4,040,028

8 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	65,212	117,608	53,334	390,124
Այլ	(29,960)	(28,763)	(49,830)	(79,920)
	35,252	88,845	3,504	310,204

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ/ (արժեզրկման զուտ վերականգնում)

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	149,084	318,171	(53,536)	(104,497)
Ներդրումային արժեթղթեր	13,616	68,680	7,728	4,689
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,437	8,504	(2,665)	(29,266)
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5	36	45	(2,250)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	608	(2,928)	(1,293)	(5,104)
Փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	3,086	(28,259)	18,760	2,789
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,667	(60,984)	6,384	(36,159)
	176,503	303,220	(24,576)	(169,798)

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.04.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.01.2024 - 30.06.2024թ. հազ. դրամ	01.04.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023 - 30.06.2023թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	442,916	880,680	425,639	845,852
Համակարգչային ծրագրի և սերվերների սպասարկում	333,855	618,912	189,697	362,881
Վճարումներ Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	166,201	316,462	126,507	249,657
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	114,933	239,402	99,255	213,176
Ծուկայավարում և հասարակայնության հետ կապեր	83,067	165,252	56,460	146,994
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	48,332	84,565	10,142	24,575
Զփոխհատուցվող հարկեր	35,444	72,805	30,664	51,060
Մասնագիտական ծառայություններ	41,784	58,062	30,597	51,769
Անվտանգության ծառայություն	27,911	56,149	28,457	55,320
Կապի ծառայություններ	23,512	42,794	21,338	43,765
Գրասենյակային ծախսեր	23,547	36,379	18,443	37,921
Վարկային բյուրո վճարված վճարներ	8,900	17,725	8,560	17,124
Ապահովագրություն	7,388	14,694	7,523	15,031
Այլ	145,621	328,339	220,958	377,983
	1,503,411	2,932,220	1,274,240	2,493,108

* 2024թ. հունիսի 30-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարում ներառված 267,569 հազար դրամ գումարը (2023թ-ին հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար ` 253,893 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային (տես Ծանոթագրություն 17 (ա, բ)):

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ	30.06.2023թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	14,288,949	16,896,071	14,672,814
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,785,379	14,341,469	24,056,730
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	2,295,091	1,720,252	2,455,026
Կարճաժամկետ տեղաբաշխումներ բանկերում	36,837,649	29,908,261	37,329,103
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,207,068	62,866,053	78,513,673
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,659)	(3,155)	(6,660)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,195,409	62,862,898	78,507,013

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը, բացի ՀՀ ԿԲ-ից, ունի տեղաբաշխված միջոցներ պայմանագրային կողմ հանդիսացող երկու բանկում (2023թ-ին Բանկը տեղաբաշխված միջոցներ ուներ միայն ՀՀ ԿԲ-ում), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 33,671,531 հազար դրամ (2023թ-ին այդպիսի մնացորդներ չկային):

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 13) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

12 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	3,432,500	5,427,500
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	22,462,211	23,357,078
Բանկերին տրված փոխատվություններ	7,813,284	734,900
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սփոթ գործարքներ	14,123	6,140
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	33,722,118	29,525,618
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,518)	(4,446)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	33,720,600	29,521,172

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտացված միջոցը, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2022թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող միջոցները ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին օրական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(զ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Վարկանիշ չունեցող փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ,	1,253,750	534,760
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	1,253,750	534,760
Պարտքային կորստի պահուստ	(92)	(56)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	1,253,658	534,704

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները ժամկետանց չեն:

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ այլ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Այդ բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին հետևյալ իրական արժեքով արժեթղթերը.

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	1,337,125	566,433
Ընդամենը արժեթղթերի իրական արժեք	1,337,125	566,433

14 Ներդրումային արժեթղթեր**(ա) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր**

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	10,165,930	12,921,901
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	10,165,930	12,921,901
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող*	117,496	122,544
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	117,496	122,544
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	249,537	30,792
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	10,532,963	13,075,237
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,103,635	-
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	2,103,635	-
Ընդամենը իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,636,598	13,075,237

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	33,252,214	62,252,341
- ՀՀ պետական եվրոպարտատոմսեր	4,746,740	12,149,666
- Օտարերկրյա պետությունների պետական պարտատոմսեր	10,723,829	11,178,477
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	48,722,783	85,580,484
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր	33,704,005	23,098,558
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	33,704,005	23,098,558
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	82,426,788	108,679,042
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	44,155,942	11,236,919
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	44,155,942	11,236,919
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	126,582,730	119,915,961
Պարտքային կորստի պահուստ	(303,889)	(234,654)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	126,278,841	119,681,307

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառել այդ ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարների կազմում (Ծանոթագրություն 21):

Այդ գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

Բոլոր ներդրումային արժեթղթերը ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	96,100,361	83,415,131
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	96,965,205	96,202,109
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	193,065,566	179,617,240
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Սպառողական վարկեր	75,483,386	67,001,890
Հիփոթեքային վարկեր	69,933,605	63,625,746
Վարկային քարտեր	11,615,948	9,611,642
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	22,936,566	19,867,922
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	179,969,505	160,107,200
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	373,035,071	339,724,440
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,225,490)	(4,754,800)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	366,809,581	334,969,640
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	1,900,547	1,928,272
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	368,710,128	336,897,912

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն վարկեր	Պարտքային կորուստներ	Չուտ վարկեր
Փուլ 1	365,470,086	(1,956,236)	363,513,850
Փուլ 2	5,441,845	(1,839,160)	3,602,685
Փուլ 3	4,023,687	(2,430,094)	1,593,593
Ընդամենը	374,935,618	(6,225,490)	368,710,128

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն վարկեր	Պարտքային կորուստներ	Չուտ վարկեր
Փուլ 1	335,205,824	(1,973,352)	333,232,472
Փուլ 2	4,067,899	(1,544,980)	2,522,919
Փուլ 3	2,378,989	(1,236,468)	1,142,521
Ընդամենը	341,652,712	(4,754,800)	336,897,912

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկերի, այդ թվում՝ 3-րդ փուլ դասված վարկերի իրական արժեքը ցածր չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն հանգամանքից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներառում են սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը, հիփոթեքային և այլ վարկերը: Սպառողական վարկերը, վարկային քարտերը և այլ վարկերը (բացառությամբ ոսկու գրավով վարկերի) հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկերը ներառում են 7,771,155 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 4,906,711 հազար դրամ) համախառն հաշվեկշռային արժեքով ոսկու գրավով վարկերը: Ոսկու գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է համապատասխան վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Անշարժ գույքի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է համապատասխան վարկերի հաշվեկշռային արժեքներին՝ հիմք ընդունելով վարկի տրամադրման ամսաթվին որոշված արժեքները:

(դ) Առգրավված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	3,930,847	3,959,394
Այլ	144,790	160,144
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(103,183)	(103,183)
Ընդամենը առգրավված գրավ	3,972,454	4,016,355

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ 23,898,833 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 23,226,747 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ այլ փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 24):

(զ) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Առևտուր	80,687,127	70,078,318
Շինարարություն	24,930,763	23,435,021
Արդյունաբերություն	23,234,128	21,678,025
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	18,993,943	19,996,026
Տրանսպորտ և կապ	11,167,840	12,726,412
Ներդրումային ընկերություններ	3,674,566	2,811,532
Տուրիզմ, հյուրանոցային և ռեստորանային ծառայություններ	2,744,386	2,732,753
Էներգետիկայի ոլորտ	2,902,511	2,687,539
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	1,181,647	1,360,897
Այլ	25,449,201	24,038,984
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	179,969,505	160,107,205
	374,935,617	341,652,712
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,225,490)	(4,754,800)
	368,710,127	336,897,912

(է) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խումբ, որին տրամադրված վարկի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2023թ-ին մեկ վարկառու): 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 13,853,605 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,291,316 հազար դրամ (առանց որպես գրավ ստացված դրամական միջոցների)):

(ը) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	9,117,000	582,993	5,008,793	385,006	6,269,523	1,844,533	23,207,848
Ավելացումներ	45,251	244,854	113,609	-	60,529	81,491	545,734
Օտարում / Դուրսգրում	-	-	-	-	-	(22,723)	(22,723)
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	9,162,251	827,847	5,122,402	385,006	6,330,052	1,903,301	23,730,859
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	-	(313,087)	(3,838,767)	(326,656)	(3,117,908)	(1,473,433)	(9,069,851)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(61,540)	(23,677)	(217,291)	(8,899)	(256,940)	(44,762)	(613,109)
Օտարում / Դուրսգրում	-	-	-	-	-	22,723	22,723
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	(61,540)	(336,764)	(4,056,058)	(335,555)	(3,374,848)	(1,495,472)	(9,660,237)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 30 հունիսի 2024թ.	9,100,711	491,083	1,066,344	49,451	2,955,204	407,829	14,070,622
հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	6,039,465	515,422	4,695,299	382,555	5,767,401	1,700,202	19,100,344
Ավելացումներ	237,797	67,799	313,494	17,522	502,122	175,919	1,314,653
Օտարումներ	-	(228)	-	(15,071)	-	(31,588)	(46,887)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(280,638)	-	-	-	-	-	(280,638)
Վերագնահատում	3,120,376	-	-	-	-	-	3,120,376
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	9,117,000	582,993	5,008,793	385,006	6,269,523	1,844,533	23,207,848
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	(220,096)	(277,751)	(3,365,006)	(306,027)	(2,602,582)	(1,435,215)	(8,206,677)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(60,542)	(35,564)	(473,761)	(35,700)	(515,326)	(69,687)	(1,190,580)
Օտարումներ	-	228	-	15,071	-	31,469	46,768
Կուտակված մաշվածության բացառում	280,638	-	-	-	-	-	280,638
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	-	(313,087)	(3,838,767)	(326,656)	(3,117,908)	(1,473,433)	(9,069,851)
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	9,117,000	269,906	1,170,026	58,350	3,151,615	371,100	14,137,997

Վերագնահատված ակտիվներ

Եթե շենքերը չվերագնահատվեին, 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,997,644 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 3,969,621 հազար դրամ):

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անկախ լիցենզավորված գնահատող ընկերության՝ «ԱրՎիԵՄ Քոնսալտ» ՄՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման նպատակի, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի առումով նմանատիպ գույքի համար հայտարարված սկզբնական վաճառքի գների հիման վրա՝ կիրառելով գործակիցներ ելակետային գներն օգտագործման նպատակի, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տարբերությունների մասով ճշգրտելու համար:

Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակ՝ կիրառված գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումների (գործակիցների) պատճառով:

17 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, մասնաճյուղերի տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,420,279	2,343,410
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	225,974	660,268
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(267,569)	(512,227)
Վարձակալության ավարտված պայմանագրեր	-	(71,172)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,378,684	2,420,279

(բ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	267,569	125,564
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	153,907	70,386

(գ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Մնացորդը հաշվետու ժամանակահատվածի սկզբին	2,731,024	2,613,481
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների վճարում	(405,054)	(774,703)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(405,054)	(774,703)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	225,974	660,268
Տոկոսային ծախս	153,907	303,149
Ավարտված վարձակալություն	-	(71,171)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակահատվածի ավարտին	2,705,851	2,731,024

18 Այլ ակտիվներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ*	3,476,035	3,958,968
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,367)	(71,351)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,465,668	3,887,617
Մատակարարներին տրված կանխավճարներ	3,972,454	4,126,585
Առգրավված ակտիվներ	5,368,748	4,016,355
Պաշարներ	671,987	246,355
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	27,049
Այլ	13,094	13,091
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	10,026,283	8,429,435
Ընդամենը այլ ակտիվներ	13,491,951	12,317,052

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն: Բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասված են 1-ին փուլ:

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Բանկերից ստացված վարկեր	1,941,808	5,140,961
Սովորական ձևի գնման պայմանագրեր – արտարժույթային սփոթ գործարքներ	17,471	1,580
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	14	14
Այլ	4,659,197	719
Ընդամենը բանկերի ավանդներ և մնացորդները	6,618,490	5,143,274

20 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	37,041,090	6,007,754
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում տեղական բանկերին վճարվելիք գումարներ	5,051,110	3,646,148
	42,092,200	9,653,902

Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են ամորտիզացված արժեքով չափվող 44,155,942 հազար դրամ գումարով և իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող 2,103,635 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթեր (2023թ-ին՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող 11,236,919 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթեր):

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31.03.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	132,547,177	138,826,250
- Իրավաբանական անձինք	88,229,765	90,318,840
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	168,105,099	148,603,124
- Իրավաբանական անձինք	38,425,944	29,600,358
	427,307,985	407,348,572

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 8,072,054 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2023թ-ին՝ 9,161,787 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխաստվության հանձնառությունների դիմաց:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ առկա չէ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	6,141,453	4,544,898
Արտարժույթով թողարկված տեղական պարտատոմսեր	11,517,854	7,926,412
	17,659,307	12,471,310

23 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	31.03.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Գրավով չապահովված փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	24,603,040	18,596,688
Գրավով ապահովված փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից և ՀՀ ԿԲ-ից	22,160,707	21,491,346
Գրավով ապահովված փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	3,188,230	3,300,851
	49,951,977	43,388,885
Ստորադաս փոխառություններ միկրոֆինանսավորման միջազգային հիմնադրամից	7,913,057	6,285,253
	57,865,034	49,674,138

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու ֆինանսական կազմակերպությունից (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 32,549,405 հազար դրամ (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 31,281,834 հազար դրամ):

Ստորադաս փոխառությունն իրենցից ներկայացնում են կապակցված կողմ չհանդիսացող միջազգային հիմնադրամներից ստացված փոխառություններ:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական կատարումից հետո:

Բանկը չի խախտել փոխառության պայմանագրերի արտաքին սահմանափակումները (կովենանտները) 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

24 Այլ պարտավորություններ

	31.03.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	1,472,079	1,951,077
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,203,635	1,762,179
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,675,714	3,713,256
Այլ կանխավճարներ	648,943	640,229
Արձակուրդի պահուստ	313,411	607,421
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	190,983	1,094,723
Ակնկալվող կորուստների պահուստ փոխատվության հանձնառությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի գծով	647,597	219,242
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	203,472	259,992
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,004,406	2,821,607
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	6,680,120	6,534,863

25 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 181,821 սովորական բաժնետոմսից (2023թ-ին՝ 181,821): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 220,500 դրամ (2023թ-ին՝ 107,500):

2024թ. ընացքում Բանկը համարել է իր բաժնետիրական կապիտալը չբաշխված շահույթի հաշվին՝ 20,545,773 հազար դրամի չափով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողի և շենքերի վերագնահատման կուտակային դրական տարբերությունը՝ մաշվածությունը, ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (առկայության դեպքում) չբաշխված շահույթ փոխանցելուց հետո:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը (արժեզրկումը կիրառելի է միայն պարտքային ներդրումային արժեթղթերի համար):

(զ) Ծահարածիններ

Վճարման ենթակա շահարածինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2024թ. ընթացքում Բանկը հայտարարել և վճարել է 18,000,280 հազար դրամ գումարով շահարածիններ (2023թ.-ին՝ 13,000,001 հազար դրամ) սովորական բաժնետոմսերի գծով:

26 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ծուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումն ապահովելու համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների բավարար լինելու որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտներին առնչվող մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքային և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես-թեստեր առանձին պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրես-թեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ արտասովոր պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Ընդհանուր դիտարկում

Ողջ աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքները (IBORs) փոխարինել այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): 2021թ-ից Բանկը կատարում է փոփոխություններ այն ֆինանսական գործիքների հետ կապված, որոնց պայմանագրային պայմանները հաշվարկված են IBORs-ի հիման վրա՝ նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներ կիրառելու համար:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի մնացած ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, որոնք հիմնված էին IBOR-ի վրա, հաշվարկվել են ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի հիման վրա, որի վերաբերյալ տեղեկատվությունը կիրառարակվի վեց ամիս: Այդ տեղեկատվությունը այլևս չի տրամադրվի 2024թ. սեպտեմբերից հետո, ինչպես հայտարարվել է Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության մարմնի (FCA) կողմից, և ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի համար այլընտրանքային տոկոսադրույքն է ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքը (SOFR):

Հիմնական ռիսկերը, որոնց Բանկը ենթարկվել է IBOR բարեփոխման արդյունքում, գործառնական ռիսկերն են, օրինակ՝ վարկային պայմանագրերի պայմանների վերաբանակցումը վարկառուների հետ երկկողմանի բանակցությունների միջոցով, պայմանագրերի պայմանների վերանայումը, IBOR կորերն օգտագործող համակարգերի թարմացումը և բարեփոխման և կանոնակարգերի փոփոխության ռիսկերին առնչվող գործառնական գործունեության հսկողության մեխանիզմների վերանայումը: Ֆինանսական ռիսկը հիմնականում սահմանափակվում է տոկոսադրույքային ռիսկով:

Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը վերահսկում և կառավարում է Բանկի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը գործառնական սեզմենտի հետ մեկտեղ գնահատում է տրամադրված վարկերը, փոխատվության հանձնառությունները, պարտավորությունները և ածանցյալ գործիքները IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, թե արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Ֆինանսական և գործառնական վարչությունը հաշվետու է Տնօրինությանը և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ բաժինների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ԱՊԿԿ-ին տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման օժանդակելու համար:

Այն պայմանագրերի համար, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են IBOR-ի հիման վրա և որոնց գործողության ժամկետը լրանում է IBOR տոկոսադրույքի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման ակնկալվող դադարեցումից հետո, Բանկը սահմանել է պայմանագրային պայմանները փոխելու քաղաքականություն: Այդ փոփոխությունները ներառում են վերապահում նախատեսող կետերի ավելացումը կամ IBOR տոկոսադրույքի փոխարինումն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե այդպիսի փոփոխությունը թույլատրվում է տեղական օրենսդրությամբ:

Բանկը հաստատել է քաղաքականություն, որի համաձայն 2023թ. փետրվարի 1-ից բոլոր նոր տրամադրված՝ լողացող տոկոսադրույքով վարկերի տոկոսադրույքները կապակցված լինեն Չիկագոյի ապրանքային բորսայի (CME) կողմից հրապարակված ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքին (SOFR)՝ ԱՄՆ դոլարով տրամադրված վարկերի համար:

Բանկը վերահսկում է IBOR-ից նոր ուղենիշային տոկոսադրույքներին անցման գործընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնք դեռ չեն անցել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Բանկը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով («չբարեփոխված պայմանագիր»), եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկված է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռ ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե այն ներառում է վերապահում նախատեսող կետ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ IBOR բարեփոխումն այն արտարժույթների հետ կապված, որոնցով Բանկն ունի ֆինանսական գործիքներ, ընդհանուր առմամբ ավարտված էր: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն Բանկի ֆինանսական գործիքների IBOR տոկոսադրույքների և նոր ուղենիշային տոկոսադրույքների վերաբերյալ, որոնցով փոփարինվել կամ փոխարինվում են ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, ինչպես նաև նոր տոկոսադրույքներին անցման գործընթացի կարգավիճակի վերաբերյալ:

<u>Արտարժույթ</u>	<u>Ուղենիշային տոկոսադրույքը մինչև բարեփոխումը</u>	<u>Ուղենիշային տոկոսադրույքը բարեփոխումից հետո</u>	<u>Կարգավիճակը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.</u>
ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	SOFR	Ընթացքում է

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2024թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40,169,979	-	-	-	-	43,025,430	83,195,409
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,287,025	-	538,864	-	-	25,894,711	33,720,600
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,253,658	-	-	-	-	-	1,253,658
Ներդրումային արժեթղթեր	4,679,444	656,409	7,914,267	52,315,624	73,100,158	249,537	138,915,439
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,121,009	21,180,885	64,521,960	176,156,744	76,729,530	-	368,710,128
	83,511,115	21,837,294	72,975,091	228,472,368	149,829,688	69,169,678	625,795,234
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,618,490	-	-	-	-	-	6,618,490
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,092,200	-	-	-	-	-	42,092,200
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	273,681,812	29,474,950	96,476,816	27,674,407	-	-	427,307,985
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	30,191	-	3,993,058	13,636,058	-	-	17,659,307
Այլ փոխառու միջոցներ	1,481,743	1,259,938	10,080,673	34,084,103	3,045,520	-	49,951,977
Ստորադաս փոխառություններ	254,635	-	-	5,796,125	1,862,297	-	7,913,057
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	103,144	46,495	425,203	1,462,827	668,182	-	2,705,851
	324,262,215	30,781,383	110,975,750	82,653,520	5,575,999	-	554,248,867
	(240,751,100)	(8,944,089)	(38,000,659)	145,818,848	144,253,689	69,169,678	71,546,367

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2023թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,970,316	-	-	-	-	31,892,582	62,862,898
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	335,874	-	-	-	29,185,298	29,521,172
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	534,704	-	-	-	-	-	534,704
Ներդրումային արժեթղթեր	12,705,919	7,347,997	4,292,057	62,859,030	45,520,749	30,792	132,756,544
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	34,105,706	31,685,546	54,825,410	201,614,946	14,666,304	-	336,897,912
	78,316,645	39,369,417	59,117,467	264,473,976	60,187,053	61,108,672	562,573,230
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	5,140,961	-	-	-	-	2,314	5,143,275
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,653,902	-	-	-	-	-	9,653,902
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	130,983,012	45,515,069	62,583,674	22,554,808	-	145,712,009	407,348,572
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	66,040	2,714,026	261,536	9,429,708	-	-	12,471,310
Այլ փոխառու միջոցներ	2,998,449	13,367,566	5,144,683	19,637,994	2,240,193	-	43,388,885
Ստորադաս փոխառություններ	303,754	-	288,827	5,692,672	-	-	6,285,253
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	126,486	123,278	248,479	1,393,272	839,509	-	2,731,024
	149,272,604	61,719,939	68,527,199	58,708,454	3,079,702	145,714,323	487,022,221
	(70,955,959)	(22,350,522)	(9,409,732)	205,765,522	57,107,351	(84,605,651)	75,551,009

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այդ տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30.06.2024թ.			31.12.2023թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-0.1%	0.04%-0.25%	-	0.05%-0.1%	0.04%-0.25%
Բանկերում տեղաբաշխված կարճաժամկետ միջոցներ	-	5.20%	7.30%	-	5.10%	9.99%
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	2.80%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8.7%	-	-	9.90%	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.72%	7.70%	7.20%	9.20%	6.01%	6.94%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.40%	6.49%	-	10.88%	6.53%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.32%	8.71%	7.56%	16.54%	8.81%	7.68%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4.75%	-	-	9.96%	4.44%	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8.15%	-	5.75%	9.43%	4.35%	-
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	9.24%	3.53%	1.75%	9.48%	3.34%	1.38%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ	0.88%	0.08%	0.04%	0.88%	0.08%	0.04%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.25%	4.54%	3.03%	10.08%	4.48%	-
Ստորադաս փոխառություններ	-	10.63%	9.49%	-	10.63%	-
Այլ փոխառու միջոցներ	7.15%	7.21%	-	8.60%	8.31%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	12.22%	-	-	12.22%	-	-

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՄ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,138,651	11,689,657	7,859,154	46,687,462
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	24,117,217	6,156,457	14,037	30,287,711
Ներդրումային արժեթղթեր	37,549,505	9,362,130	-	46,911,635
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	83,854,994	14,329,568	327	98,184,889
Այլ ակտիվներ	1,516,443	47,016	8,072	1,571,531
Ընդամենը ակտիվներ	174,176,810	41,584,828	7,881,590	223,643,228
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,570,770	1,214	16,487	6,588,471
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	970,778	-	2,148,911	3,119,689
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	131,724,084	39,986,589	5,641,016	177,351,689
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,047,522	470,333	-	11,517,855
Այլ փոխառու միջոցներ	17,505,138	-	-	17,505,138
Ստորադաս փոխառություններ	6,031,503	1,881,554	-	7,913,057
Այլ պարտավորություններ	298,515	295,783	30,683	624,981
Ընդամենը պարտավորություններ	174,148,310	42,635,473	7,837,097	224,620,880
Չուտ դիրքը	28,500	(1,050,645)	44,493	(977,652)
Արժույթային ավոփի պայմանագրեր	741,383	1,337,257	(2,102,178)	(23,538)
Չուտ դիրքը	769,883	286,612	(2,057,685)	(1,001,190)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,320,900	8,607,008	10,077,165	41,005,073
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18,883,439	5,209,997	-	24,093,436
Ներդրումային արժեթղթեր	34,226,250	10,601,200	-	44,827,450
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	82,821,660	13,480,071	91,959	96,393,690
Այլ ակտիվներ	1,759,476	58,151	13,984	1,831,611
Ընդամենը ակտիվներ	160,011,725	37,956,427	10,183,108	208,151,260
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	3,240,476	872	423	3,241,771
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,646,148	-	-	3,646,148
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,215,846	39,307,663	8,820,303	175,343,812
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,926,413	-	-	7,926,413
Այլ փոխառու միջոցներ	10,104,017	-	-	10,104,017
Ստորադաս փոխառություններ	6,285,253	-	-	6,285,253
Այլ պարտավորություններ	325,652	526,104	5,425	857,181
Ընդամենը պարտավորություններ	158,743,805	39,834,639	8,826,151	207,404,595
Չուտ դիրքը	1,267,920	(1,878,212)	1,356,957	746,665
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	738,762	487,481	(1,226,243)	-
Չուտ դիրքը	2,006,682	(1,390,731)	130,714	746,665

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացվել է մինչև հարկումը հիմունքով և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 20%-ով	153,977	401,336
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 20%-ով	57,322	(278,146)

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են ռիսկերի կառավարման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնվում են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Բաժնի ղեկավարի կողմից: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման բաժնի կողմից Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ մեկտեղ մշակված գնահատման մոդելների և տվյալների ստուգման ընթացակարգերի միջոցով:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում անանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասուրդները՝ գեղջված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտազանցման հավանականություն *Պարտազանցման հավանականությունը* որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի՝ գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի սպանանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին* սպազա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարտքի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում *Կորուստը պարտազանցման դեպքում* դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ, այդ թվում՝ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-փուլ *Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:*

2-րդ փուլ	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն չկա պարտքային առումով արժեզրկված լինելու վկայություն, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում սկնկավոր պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլ	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում սկնկավոր պարտքային կորուստների գծով:
Զեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Զեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում սկնկավոր պարտքային կորուստները:

Պարտագանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) սկնկավոր պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց՝ պայմանագրով նախատեսված ժամկետից, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի և բանկային ավանդների, որոնց դեպքում դիտարկվում է ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ հիմնվելով դեկլարացիայի դատողությունների վրա: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ՝ սկնկավոր պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանցման հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քիբինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանցման հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանցման հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանցման հավանականության վրա:

Իդալաբանական անձանց ներքին վարկանիշներ

2023թ-ին Բանկն մշակել և ներդրել է ներքին վարկանիշային մոդելի իր իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար, որոնց համար արժեզրկումից կորուստները հաշվարկվում են պորտֆելի մակարդակով:

Արդյունքում, պարտագանգման հավանականությունը գնահատելու համար իրավաբանական անձանց տրված վարկերի մոտ 98.8%-ի համար օգտագործվել են ներքին վարկանիշներ:

Բանկի ներքին իրավական ակտերի համաձայն՝ հաճախորդների վարկանիշների գնահատման համար օգտագործվում են հետևյալ գործոնների խմբերը.

- Ֆինանսական ցուցանիշներ և գործակիցներ,
- Գործունեության ոլորտ/տնտեսության նյութ,
- Վարկային պատմություն;
- Վարքագծային և այլ գործոններ:

Կիրառված վարկանիշային մոդելի համաձայն՝ հաճախորդի հնարավոր ամենաբարձր վարկանիշը AAA է, իսկ ամենացածրը՝ D:

Կիրառված վարկանիշային մոդելի համաձայն՝ պարտագանգման հավանականության դրույքները վերագրելի են վարկանշավորված հաճախորդներին՝ կախված նրանց վարկանիշից:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի կարողությունն առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ և 3-րդ փուլերի ֆինանսական գործիքների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին որոշվում է նախքան պարտագանգման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ խոշոր 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանգման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և գեղջվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն):

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումներն ավելի քան 30 օր ժամկետանց են, սակայն ոչ ավել քան 90 օր բոլոր ակտիվների համար, բացառությամբ պարտքային ներդրումային արժեթղթերի և բանկային ավանդների:

Պարտքային ռիսկի անը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը որպես ապագայամետ տեղեկատվություն օգտագործում է ստորև ներկայացված մակրոտնտեսական ցուցանիշները՝

- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները:

Ապագայամետ տեղեկատվությունը Բանկը ստանում երրորդ կողմերից (Արժույթի միջազգային հիմնադրամից և ՀՀ կենտրոնական բանկից): Բանկի Պարտքային ռիսկի կառավարման վարչության փորձագետները որոշում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները:

2023թ-ին բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (տեղի ունենալու 60% հավանականությամբ) Բանկն օգտագործում է նաև ցնցող մակրոտնտեսական փոփոխականներ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (տեղի ունենալու 15% հավանականությամբ) և վատատեսական (տեղի ունենալու 25% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: 2022թ-ին Բանկը չի կիրառել կշիռներ սցենարների համար: Բանկը գնահատում է պարտագանցման դրույքի և մակրոտնտեսական գործոնների միջև հարաբերությունները հիմնվելով սովորական փոքրագույն քառակուսիների ռեգրեսիայի մոդելների վրա: Մոդելում օգտագործված ընտրված փոփոխականները տարբեր են՝ կախված վարկային պորտֆելներից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանականություն, %	2024թ.
Հիմնական գործոն			
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք	Լավատեսական	60%	404.8
	Բազային	15%	431.9
	Վատատեսական	25%	527.4
Արտահանում, մլն. ԱՄՆ դոլար	Լավատեսական	60%	973.1
	Բազային	15%	948.5
	Վատատեսական	25%	913.4

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները,

չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով: Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին	Ֆին. վիճակի մասին	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Չուտ գումար
		հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	հաշվանցված գումարներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,253,658	-	1,253,658	1,253,658	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,253,658	-	1,253,658	1,253,658	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(42,092,200)	-	(42,092,200)	(42,092,200)	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(42,092,200)	-	(42,092,200)	(42,092,200)	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին	Ֆին. վիճակի մասին	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Զուտ գումար
		հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույք գումար	Ֆինանսական գործիքներ (ոչ դրամական միջոցներով ապահովվածություն)	
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	534,704	-	534,704	(534,704)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	534,704	-	534,704	(534,704)	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(9,653,902)	-	(9,653,902)	9,653,902	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(9,653,902)	-	(9,653,902)	9,653,902	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույք գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոնն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հանախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելները՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- փոխառու միջոցների հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ վաճառվել որպես ապահովություն՝ դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,

- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության մոնիթորինգ:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր ստրես-թեսթեր՝ շուկայական սովորական և ոչ բարենպաստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Մովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,618,490	-	-	-	-	-	6,618,490	6,618,490
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,092,211	-	-	-	-	-	42,092,211	42,092,200
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	244,301,790	30,051,898	50,728,542	81,030,057	30,132,872	-	436,245,159	427,307,985
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	75,530	396,667	4,496,257	14,542,069	-	19,510,523	17,659,307
Այլ փոխառու միջոցներ	396,655	1,259,938	5,790,220	8,452,254	40,103,412	3,464,706	59,467,185	49,951,977
Ստորադաս փոխառություններ	-	365,238	-	387,226	6,985,291	2,252,144	9,989,899	7,913,057
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	131,247	188,053	412,164	1,894,045	850,237	3,475,746	2,705,851
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,675,714	-	-	-	-	4,675,714	4,675,714
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	293,409,146	36,559,565	57,103,482	94,777,958	93,657,689	6,567,087	582,074,927	558,924,581
Փոխատվության հանձնառություններ	60,369,470	-	-	-	-	-	-	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	5,146,136	-	-	-	-	-	5,146,136	5,143,275
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,660,064	-	-	-	-	-	9,660,064	9,653,902
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	246,122,498	31,259,106	46,962,065	65,724,457	24,551,035	-	414,619,161	407,348,572
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	66,574	2,829,917	275,505	10,255,333	-	13,427,329	12,471,310
Այլ փոխառու միջոցներ	474,892	1,207,324	6,892,942	8,375,911	31,029,127	3,569,163	51,549,359	43,388,885
Ստորադաս փոխառություններ	-	543,696	-	307,306	6,820,507	-	7,671,509	6,285,253
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	68,810	137,621	198,931	382,094	2,087,877	1,017,876	3,893,209	2,731,024
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	803,303	315,437	-	2,594,516	-	-	3,713,256	3,713,256
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	262,275,703	33,529,758	56,883,855	77,659,789	74,743,879	4,587,039	509,680,023	490,735,477
Փոխատվության հանձնառություններ	58,431,886	-	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱՆՏՐԱՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	83,195,409	-	-	-	-	-	-	83,195,409
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,385	-	-	-	-	-	-	1,385
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	7,287,025	-	538,864	-	-	25,894,711	-	33,720,600
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,253,658	-	-	-	-	-	-	1,253,658
Ներդրումային արժեթղթեր	4,023,035	656,409	8,570,676	52,315,624	73,100,158	249,537	-	138,915,439
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	8,940,124	21,180,885	85,702,845	176,156,744	68,737,221	-	7,992,309	368,710,128
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,070,622	-	14,070,622
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,378,684	-	2,378,684
Այլ ակտիվներ	-	3,465,668	6,040,735	-	-	3,985,548	-	13,491,951
Ընդամենը ակտիվներ	104,700,636	25,302,962	100,853,120	228,472,368	141,837,379	46,579,102	7,992,309	655,737,876
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6,618,490	-	-	-	-	-	-	6,618,490
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	42,092,200	-	-	-	-	-	-	42,092,200
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	244,206,862	29,474,950	125,951,766	27,674,407	-	-	-	427,307,985
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	30,191	3,993,058	13,636,058	-	-	-	17,659,307
Ստորադաս փոխառու միջոցներ	-	254,635	-	5,796,125	1,862,297	-	-	7,913,057
Այլ փոխառություններ	388,292	1,093,451	11,340,611	34,084,103	3,045,520	-	-	49,951,977
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	1,398,205	-	1,398,205
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	3,099,526	-	-	-	-	-	-	3,099,526
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	103,144	471,698	1,462,827	668,182	-	-	2,705,851
Այլ պարտավորություններ	1,164,480	4,675,714	648,943	190,982	-	-	-	6,680,119
Ընդամենը պարտավորություններ	297,569,850	35,632,085	142,406,076	82,844,502	5,575,999	1,398,205	-	565,426,717
Չուս դիրքը	(192,869,214)	(10,329,123)	(41,552,956)	145,627,866	136,261,380	45,180,897	7,992,309	90,311,159

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	62,862,898	-	-	-	-	-	-	62,862,898
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	168,285	-	572,641	-	-	28,780,246	-	29,521,172
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	534,704	-	-	-	-	-	-	534,704
Ներդրումային արժեթղթեր	11,422,798	1,283,121	11,640,054	62,859,030	45,520,749	30,792	-	132,756,544
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,334,844	20,976,504	75,605,821	163,972,278	63,765,088	-	4,243,377	336,897,912
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,137,997	-	14,137,997
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,420,279	-	2,420,279
Այլ ակտիվներ	3,499,030	273,920	3,862,690	391,653	-	4,289,759	-	12,317,052
Ընդամենը ակտիվներ	86,822,559	22,533,545	91,681,206	227,222,961	109,285,837	49,659,073	4,243,377	591,448,558
ՊԱՏՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	5,143,275	-	-	-	-	-	-	5,143,275
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	9,653,902	-	-	-	-	-	-	9,653,902
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	245,984,925	30,710,096	108,098,743	22,554,808	-	-	-	407,348,572
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	66,040	2,975,562	9,429,708	-	-	-	12,471,310
Ստորադաս փոխառու միջոցներ	-	303,754	288,827	5,692,672	-	-	-	6,285,253
Այլ փոխառություններ	417,646	1,112,214	14,058,925	25,559,908	2,240,192	-	-	43,388,885
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	915,828	-	915,828
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	4,376,994	-	-	-	-	-	4,376,994
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,674	83,812	371,757	1,393,272	839,509	-	-	2,731,024
Այլ պարտավորություններ	803,303	1,006,813	3,201,937	1,522,810	-	-	-	6,534,863
Ընդամենը պարտավորություններ	262,045,725	37,659,723	128,995,751	66,153,178	3,079,701	915,828	-	498,849,906
Չուտ դիրքը	(175,223,166)	(15,126,178)	(37,314,545)	161,069,783	106,206,136	48,743,245	4,243,377	92,598,652

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ցուցանիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ ավանդները և ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված	31.12.2023թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված
Հաշվետու եռամսյակի վերջին ամսվա միջին ցուցանիշ	71.80%	74.32%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

27 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը չեն փոփոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2023թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2024թ. հունիսի 30-ին 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն չափին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	31.12.2023թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ	78,909,044	85,455,552
Լրացուցիչ կապիտալ	8,526,999	6,907,272
Ընդամենը կապիտալ	87,436,043	92,362,824
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	543,978,703	505,042,841
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցությունը)	16.07%	18.29%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

28 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի տրամադրման հանձնառություններ	30,972,966	32,491,542
Վարկային քարտերի տրամադրման հանձնառություններ	9,182,006	9,226,945
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	20,214,498	16,713,399
	60,369,470	58,431,886
Պարտքային կորստի պահուստ	(190,983)	(219,242)

Վերը ներկայացված պայմանագրերով նախատեսված ընդհանուր փոխառվածքային հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Փոխառվածքային հանձնառությունները դասված են 1-ին փուլ:

29 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

30 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված տարիների համար:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	30.06.2023թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	575,702	637,811

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30.06.2024թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31.12.2023թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	292,527	10.65%	375,916	11.78%
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,775,509	6.90%	4,700,762	7.82%

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ կապակցված կողմերը:

Ստորև ներկայացված են 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2024թ. մարտի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	-	-	646,741	7.89%
Պարտքային կորստի պահուստ	-		(255)	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,202,453	5.76%	1,894,878	7.73%

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ կապակցված կողմեր	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	4,146	12.56%	912,072	5.66%
Պարտքային կորստի պահուստ	(13)		(427)	
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,949,841	5.59%	1,179,724	7.46%

31 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (հնչգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Հանախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների և հանախորդների ընթացիկ հաշիվների և ավանդների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ այլ փոխառությունների, ստորադաս փոխառությունների, թողարկված պարտքային արժեթղթերի և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	12,387,061	-	12,387,061
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	249,537	249,537
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	1,900,546	1,900,546

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	13,044,445	-	13,044,445
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	30,792	30,792
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	1,928,272	1,928,272

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: